

ΠΡΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΜΟ

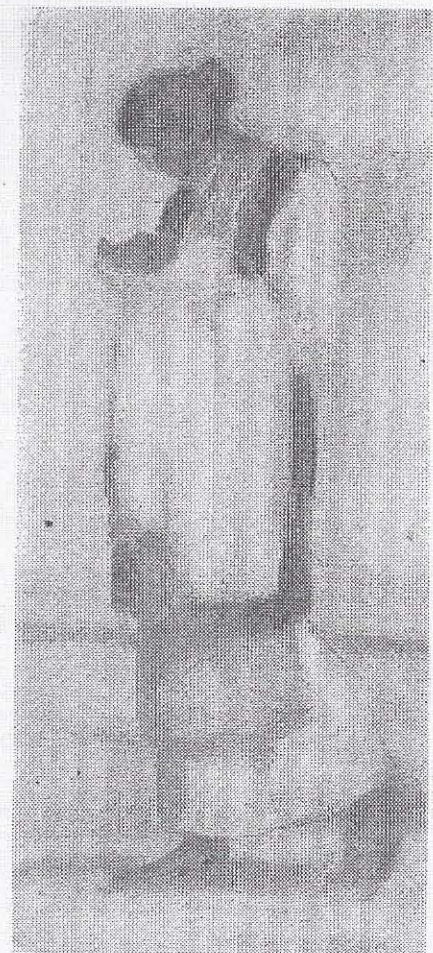
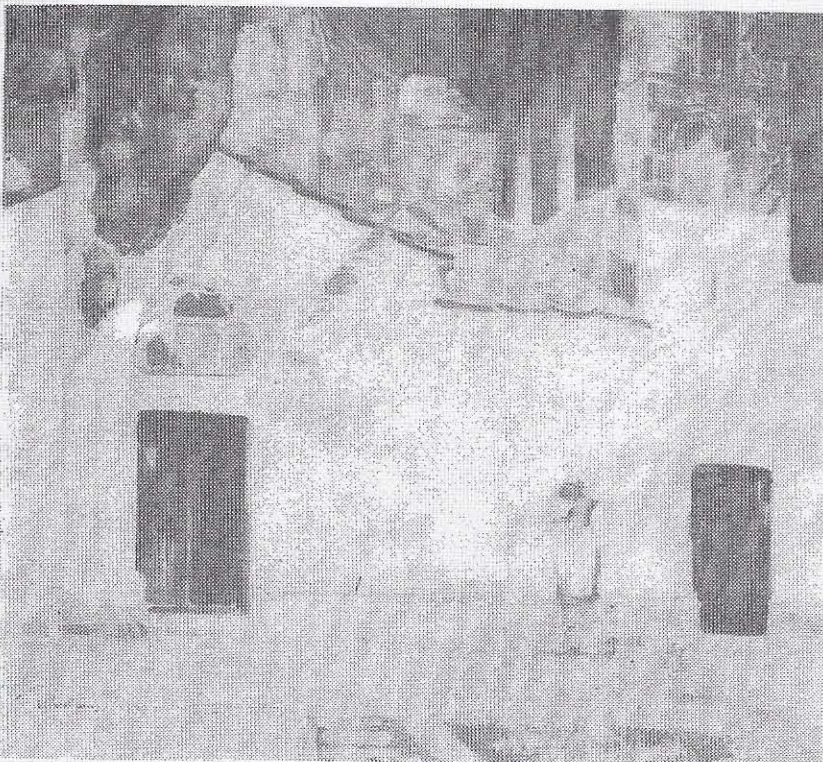
ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Λέκτορας Θεολογικής Σχολής Ἀθηνῶν

Ὁ ἄνθρωπος προσεγγίζει τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ μὲ πολλοὺς καὶ ποικίλους τρόπους. Γιὰ νὰ εἶμαστε ἀκριβέστεροι θὰ ἴσως νὰ ποῦμε, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἐκεῖνος ποὺ πλησιάζει τὸν ἄνθρωπον μὲ διαδοχικὰς προσεγγίσεις. Σ' αὐτὴ τὴν πορεία ὑπάρχουν ἀσφαλῶς προνομιακὰς στιγμὲς, ποὺ ἔριοθετοῦν μέσα στὸν χρόνον καὶ τὸ συνεχές αὐτὸ ἀγγιγμὰ τῆς Βασιλείας.

Οἱ μεγάλες γιορτὲς τῆς Ἐκκλησίας, σημάδια αὐτῶν τῶν προσεγγίσεων, μᾶς βοηθοῦν νὰ ζήσουμε τὰ σπουδαῖα

αὐτὰ γεγονότα τῆς ἱστορίας τῆς σωτηρίας. Μᾶς προσφέρουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ μεταφέρουμε εἰς τὴν ζωὴν μας καὶ νὰ κάνουμε δικὰ μας τὰ πρόσωπα ποὺ διαδραματίσαν τὰ γεγονότα ἐκεῖνα, ἀλλὰ καὶ τὴ δύναμιν τοῦ Θεοῦ ποὺ φανερώθηκε μέσα τους. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, καὶ μὲ διαδοχικὰς ταυτίσεις, μποροῦμε νὰ μεταφερθοῦμε εἰς τὴν θέσιν τους καὶ νὰ «παίζουμε» εἰς πολλαπλὰ ἐπίπεδα τὰ πρόσωπα τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἑορτολογίου - «δραματολογίου».

Ἔτσι, λοιπόν, στὴν ἑορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς, ποὺ μὲ

α) Κ. Παρθένη, Καισαριανή, 1909. Ἰδιωτικὴ συλλογή. Ἐκ τῆς ἡμερολογίου τοῦ 1984 τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. β) «Ἰσταμένης δὲ τῆς μητρὸς μετὰ τοῦ βρέφους πρὸ τῶν πυλῶν τοῦ Ναοῦ...».

τῆ Χάρη τοῦ Θεοῦ ἐορτάζουμε στίς 2 Φεβρουαρίου, εἶναι δυνατό «κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ σκωδίου καὶ νομικοῦ γράμματος» ν' ἀκολουθήσουμε ὡς μητέρες, ὡς γονεῖς, τὰ δῆματα τῆς Μαρίας καὶ τοῦ Ἰωσήφ καὶ νὰ ἀναγάγουμε τὸν Ἰησοῦ στὸ Ναὸ τοῦ Σολομώντος γιὰ νὰ τὸν παρουσιάσουμε καὶ νὰ τὸν ἀφιερῶσουμε στὸν Κύριο καὶ Θεό μας (βλ. Λουκᾶ 6' 22-40). Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ ζήσουμε ἀνεπαγάληπτες **σ τ ι γ μ ἔ ς μ α θ η τ ε ί α ς** σὲ μιὰ Παράδοση πού δὲν θέλει τὸ παιδί ἐνταγμένο σ' ἕνα αὐτόνομο «οἰκογενειακὸ κύκλο», ἀπομονωμένο μέσα σ' ἕνα κατάκλειστο καὶ στεγανὸ περιβάλλον, πολῦτιμο ἀντικείμενο πού «ἀνήκει» μ ὁ ν ο σ τ ῆ μητέρα ἢ στοὺς γεννήτορες του, ἀλλὰ πού θεωρεῖ τὸ παιδί δῶρον ἐξ οὐρανοῦ καὶ τὸ προσφέρει ὡς «σὸν ἐκ τῶν σῶν» στὸν Κύριο.

Μιὰ τέτοια δίωξη ἀπὸ μέρους τῶν γονέων τοῦ συγκεκριμένου αὐτοῦ γεγονότος ἀπὸ τὴ ζωὴ τῆς Μαρίας, τοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ Ἰησοῦ, μπορεῖ νὰ τοὺς δὴγήσει: νὰ ζοῦν ἔτσι τὸν δικό τους «σαραντισμό», κάθε φορά πού ἀξιωνοῦνται νὰ φέρουν μιὰ νέα ζωὴ μέσα στὸν κόσμο. Τὸ παιδί μας, ἔτσι κι ἄλλιως, εἶναι προορισμένο νὰ ἐγκαταλείψει κάποτε τὸν πατέρα του καὶ τὴ μητέρα του (πρὸβλ. Γενέσεως 6' 24).

Τὸν δρόμο ὅμως αὐτὸν, τοῦ τὸν ὑποδεικνύουμε πρῶτοι: ἡμεῖς, ὡς γονεῖς. Δὲν τὸ κρατοῦμε κοντά μας σὲ μιὰ ἀσφικτικὰ αὐτοδύναμη, αὐθύπαρκτη αὐτάρκεια, πού μοιραῖα καταναίει νὰ γίνεῖ παρασιτικὴ συμβίωση. Ὁδηγοῦμε τὸ παιδί «πρὸς ἐκκλησιασμοῦ», στὴ μοναδικὴ καὶ ἀληθινὰ καταξιωμένη «κοινωνικοποίησή» του. Αὐτὴ μας ἢ στάση εἶναι μιὰ ἀπάντηση στὴν πρόσκληση - πρόσταγμα τοῦ Κυρίου: «ἄφετε τὰ παιδιά καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρὸς με» (Ματθαίου 18' 14), ὁ ὁποῖος καὶ σπεύδει σὲ προῦπάντησή τους. **Γ ν ω ρ ί ζ ο υ μ ε**, πῶς κατὰ παράδοξο, «προφητικὸ» τρόπο:

«Τὰ παιδιά μας δὲν εἶναι παιδιά μας.

Ἔρχονται στὴ ζωὴ μὲ τὴ βοήθειά μας, ἀλλ' ὄχι ἀπὸ μᾶς.

Καὶ μ' ὄλο πού εἶναι μαζί μας δὲν ἀνήκουν σὲ μᾶς.

Ἐμεῖς εἴμαστε τὰ τόξα, ἀπ' ὅπου τὰ παιδιά μας σὰ ζωντανὰ βέλη θὰ τινάχονται μπροστά».

(Χαλίλ Γκιμπράν, 1883-1931, Ὁ προφήτης)

Τὴ ὑψηλὸ ρόλο θὰ διαδραματίζει καὶ ὁ ἱερεὺς, ὅταν παράλληλα κι αὐτός, ὅπως οἱ γονεῖς στὸ δικό τους ρόλο, μπορέσει στὴ γιορτὴ αὐτὴ νὰ ταυτισθεῖ μὲ τὸν θεοδόχο Συμεῶν καὶ νὰ δαστάσει: σωματωθέντα τὸν προαιώνιον Λόγον τοῦ Πατρὸς καὶ νὰ δεῖ μὲ τὰ μάτια του τὴν σωτηρία καὶ τὸ **φ ὠ ς** (Λουκᾶ 6' 30-31). Τὰ χέρια τοῦ Συμεῶν παριστάνουν τοὺς κόλπους τοῦ Θεοῦ Πατέρα, καθὼς μᾶς τὸ δηλώνουν οἱ στίχοι πού διαδίδονται πρὶν ἀπὸ τὸ Συναξάρι, στὸν ὄρθρο τῆς ἐορτῆς τῆς Ὑπαπαντῆς.

Τὴν ἴδια αὐτὴ στάση μπορεῖ ὁ ἱερεὺς νὰ τὴν μετα-

«Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλον σου, δέσποτα, κατὰ τὸ ρῆμα σου ἐν εἰρήνῃ: ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, ... φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν...» (Λουκᾶ 6' 30-31)*.

* Ρέμπραντ, Ὁ Συμεῶν στὸ Ναὸ, 1669 (ἔτος τοῦ θανάτου του). Στοχόλμη, Ἐθνικὸ Μουσεῖο. Ὁ πίνακας ἐρέθηκε μισοτελειωμένος πάνω σὲ καβαλέτο στὸ ἐργαστήρι τοῦ καλλιτέχνη, συναρπαστικὴ μαρτυρία τῆς ὑψηλῆς τέχνης του λίγο καιρὸ πρὶν πεθάνει. Ἐπρόκειτο γιὰ προαίτηση τοῦ γέροντα Ρέμπραντ καὶ ταύτισή του μὲ τὸν πρεσβύτερο Συμεῶν; Ποιός, ὅμως, μπορεῖ νὰ εἰσχωρήσει στὸ μυστήριό τοῦ ἀνθρώπου;

φέρει καὶ κάθε φορά πού «ἐκκλησιάζεται» ἕνα νέο παιδάκι, ὅταν τὸ φέρνει γιὰ «εὐχέας» ἢ μητέρα του συνοδευομένη ἀπὸ τὸν πατέρα του ἢ τὸν ἀνάδοχό του. Ὁ ἀγαθὸς ποιμένας, μπορεῖ τότε νὰ βρεῖ ἀφορμὴ νὰ ἐξηγήσει στοὺς γονεῖς τὴ σημασία τῆς τελετῆς τοῦ σαραντισμοῦ καὶ νὰ τοὺς θυμίσει «αὐτὸ τὸ **Φ ὠ ς** ἀπ' ὅπου ἔρχεται τὸ παιδί» τους.

Ὁ ἱερέας, ὑποδεχόμενος τὸ μικρὸ αὐτὸ παιδάκι στὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου, δέχεται τὸν ἴδιο τὸν Κύριο στὴν ἀγκυλιά του (πρὸβλ. Ματθαίου 18' 5) καὶ ἀνάλογος θὰ εἶναι ὁ σεβασμὸς, ἢ προσοχὴ καὶ ἢ προσευχὴ του γιὰ τὸν νέον αὐτὸν «κατηχούμενο» τῆς Ἐκκλησίας. Εὐλογημένες στιγμές, κατὰ τίς ὁποῖες ὁ ποιμένας εἰσάγει τὸ νέο βλαστὸ ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἐπανεισάγει ὅλη τὴν οἰκογένεια μέσα στὴν Ἐκκλησία, ἀπὸ τὴν Ὅποια θὰ ἀντλήσουν

Όλοι δύναμη και ζωή για να παρευθούν στους δύσκολους
καηρούς μας, σκαπανείς αυτοί τής κωνής κτίσεως.

ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Σά ρόδα ανοίγουν τὰ νέα μάτια στήν καινούργια ζωή.
"Εκθαμβά χαμογελοῦν στοῦ φῶς, στις φωνές,
στις ἀπροσδιόριστες ρίγες τοῦ αὐλακώνουν τῆ μέρα,
στις χειρονομίες.

Μπλέκονται τὰ μικρὰ σώματα στῶν μεγάλων τὰ πόδια
σά στους κορμούς μαγεμένου δάσους.

Ἀκόμα δὲν ἔχει φύγει ἡ γύρη ἀπ' τὰ μάτια τους,
ἀκόμα γυρίζει τὸ χελιδόνι γύρω τους
νὰ χτίσει στὰ χεῖλη τους τῆ μικρὴ φωλιά του.
"Όλα πλέουν ἀκόμα στ' ὄνειρο καὶ στὴ θολή μουσική.
Οἱ μεταξωτὲς μεμβράνες μόλις τώρα σκιστήκαν
κι αὐτὰ δὲν ξέρουν ποιὸ δρόμο ν' ἀκολουθήσουν.

Στέκουν ἐκεῖ, ἀσάλευτα, ὅλα ἓνα χαμόγελο ἀγγελικό,
ποῦ προφταίνει ἀκόμα ἡ Ἀπεραντοσύνη,
μὲ τὰ θλέφαρα τῶν μικρῶν παιδιῶν,
μὲ τὴν τρυφερὴ ὑπαρξή τους,
στὴν πόρτα τοῦ κόσμου μας ν' ἀποθέσει.

"Όλγας Βότση, Ἡ ἄ λ λ η γ ν ὄ σ η

Η ΠΡΟΦΗΤΕΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥΜ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴν σελίδα 22)

ὀλίγοι εἰς τὸ πλῆθος τοῦ Μπραΐμη, παρηγορηθήμαστε μ' ἓναν τρόπο, ὅτι ἡ τύχη μᾶς ἔχει τοὺς Ἕλληνας πάντοτε ὀλίγους. Ἀρχὴ καὶ τέλος, παλαιόθεν καὶ ὡς τώρα, ὅλα τὰ θεριά πολεμοῦν γὰ μᾶς φᾶνε καὶ δὲν μποροῦνε. Τρῶνε ἀπὸ μᾶς καὶ μένει καὶ μαγιά. Καὶ οἱ ὀλίγοι ἀποφασίζουν γὰ πεθάνουν. Καὶ ὅταν κάνουν αὐτὴν τὴν ἀπόφαση, λίγες φορές χάνουν καὶ πολλές κερδαίνουν».

«19 Οὐκ ἔστιν ἴσως τῆ συντριβῆ σου, ἐφλέγμαεν ἡ πληγὴ σου πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν ἀγγελίαν σου κροτήσουσι χεῖρας ἐπὶ σέ· διότι ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διαπαντός;».

"Όχι, τὸ κακὸ ποῦ σέ ὄρηκε, δὲν ἔχει διέξοδο. Δὲν ὑπάρχουν γιὰ σένα τρόποι νὰ σωθεῖς. Τὸ τραῦμα σου εἶναι ἀνίατο, ἡ πληγὴ σου θανάσιμη. Ἀλλὰ ἡ φυσικὴ συμπάθεια (βλ. τὸ σχόλιο στὸ στίχ. 7) ἔχει τώρα λόγο γὰ μὴν ἐκδηλωθεῖ. "Όσοι σέ θεωροῦν —εἴτε σὰν αὐτόπτες εἴτε μαθαίνοντας τὴν εἰδηση— θὰ χειροκροτήσουν. "Όχι, ὅπως συνηθίζουν σέ κάποιες χῶρες γύρω ἀπὸ τὸν πεθαμένο, δείχνοντας ἔτσι πένθος καὶ σπαραγμὸ. Θὰ χειροκροτήσουν ἀπὸ χαρὰ (πρβλ. Σοφον. δ' 15, Ἡσ. νε' 12, Ψαλμ. μστ' 2).

Κανεὸς ἡ καρδιά δὲν νύττεται στήν τωρινὴ σου θεά. Καὶ πῶς γὰ γινόταν ἀλλιῶς; Ποιοὶ ἀφησες ἀθικτο, ὅταν εἶχες δύναμη; "Όλοι οἱ λαοὶ δοκίμασαν τὰ νύχια σου. "Όλοι σοῦ ἔχουν ἄχτι ἀκόρεστο. Ἐπόμενο λοιπὸν εἶναι νὰ πανηγυρίζουν γιὰ τὸ τέλος σου.

Δίκιο καὶ σωστὸ ἦταν ποῦ «αἱ ἑορταὶ σου ἐστράφησαν εἰς πένθος, ἡ τιμὴ σου εἰς ἐξουδένωσιν. Κατὰ τὴν δόξαν σου ἐπλήθύνθη ἡ ἀτιμία σου» (Α' Μακκ. α' 39, 40).

"Ἐπλεες σέ πελάγη ἀνέμελης εὐφροσύνης καὶ τώρα, ὅπως σοῦ ἔπρεπε, τυλίχθηκες τὸ πένθος. Πολλοὶ σέ ὑπελόγηζαν καὶ σέ αἰνοῦσαν. Τώρα, στὴ θέση τοῦ ἄλλοτινοῦ σου μεγαλείου, δὲν βλέπουν παρὰ ἐρείπια. Τὸ πᾶν ποῦ ἦσαν στὰ μάτια τους, τὸ ἀντικατέστησε τὸ τίποτε. Ἡ ἀτίμησή σου ὑπῆρξε ἀνάλογη μὲ τὴ δόξα ποῦ εἶχες.

"Ἔτσι καταντᾶ ὅποιος ἐναντιώνεται στις αἰώνες ἠθικὲς ἀξίες καὶ δὲν ἀνανήφει. Τὸ διδάσκει, πλάι στὴ Βίβλο, ἐπίσης ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ Τραγωδία. Προβάλλοντες πρόσωπα ποῦ ὑπέπεσαν στὴν «ὑβριν», δηλαδή στὴν ὕψωση τοῦ ἐγὼ τους ἐνώπιον τῶν θεῶν νόμων καὶ γι' αὐτὸ ταπεινώθηκαν.

ΤΕΛΟΣ